

L Ö G

62

8. júní

um breyting á lögum nr. 88 1953, um skipan innflutnings- og gjaldeyris-
mála, fjárfestingarmála o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

2. mgr. 5. gr. laga nr. 88/1953, um skipan innflutnings- og gjaldeyrismála, fjárfestingarmála o. fl., hljóði þannig:

Ríkisstjórnin skipar 4 manna stjórn innflutningsskrifstofunnar til að annast þau störf, sem skrifstofunni eru falin með lögum þessum. Stjórn skrifstofunnar ræður starfsfólk hennar, en tala starfsfólks og kostnaðaráætlun skal háð samþykki ríkisstjórnarinnar.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 8. júní 1957.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Lúðvík Jósepsson.

L Ö G

63

21. júní

um Landsbanka Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Að ég samkvæmt 28. gr. laga nr. 33 29. maí 1957, um breyting á lögum nr. 10 frá 15. apríl 1928, um Landsbanka Íslands, hef látið fella meginmál hinna fyrstnefndu laga inn í lög nr. 10 frá 15. apríl 1928, um Landsbanka Íslands, og gef þau út svo breytt:

I. KAFLI

Skipulag bankans.

1. gr.

Landsbanki Íslands er sjálfstæð stofnun, sem er eign ríkisins, undir sérstakri stjórn. Á Norðurlandamálunum er heiti bankans Íslands Nationalbank, á ensku The National Bank of Iceland og öðrum tungumálum samsvarandi heiti.

Bankinn skiptist í tvær aðaldeildir, Seðlabanka Íslands og Viðskiptabanka, sem hvor um sig lýtur sérstakri stjórn. Falla veðdeild og stofnlánadeild sjávarútvegsins undir seðlabankann, en sparisjóðsdeild undir viðskiptabanka. Skal halda algerlega aðgreindum varasjóðum og öðrum eignum, útlánnum, innlánnum og reikningshaldi hverrar deildar fyrir sig (seðlabanka, veðdeild, stofnlánadeild og sparisjóðsdeild).

63

21. júní

Ríkissjóður ber ábyrgð á öllum skuldbindingum Landsbanka Íslands. Til þess að taka lán erlendis án tryggingar í sjálfs sín eignum, sbr. 18. gr., þarf sérstaka lagaheimild í hvert sinn, að undanteknum lánum þeim, er ræðir um í lögum nr. 10 31. maí 1927, svo og lánum þeim, er koma kunna í stað þessara lána.

2. gr.

3. gr.
Yfirstjórn Landsbanka Íslands er í höndum ráðherra þess, sem fer með bankamál, og bankaráðs samkvæmt því, sem ákveðið er í lögum þessum. Stjórn seðlabankans skipa fimm menn, bankastjórar hans og þrír menn skipaðir af ríkisstjórninni eftir tillögum bankaráðs til fjögurra ára í senn. Framkvæmdastjórn seðlabankans er í höndum tveggja bankastjóra, aðalbankastjóra, er forseti Íslands skipar að fengnum tillögum bankaráðs, og bankastjóra, er bankaráð ræður. Forfallist aðalbankastjóri setur ríkisstjórnin mann til að gegna störfum hans á meðan. Forfallist hinn bankastjórinn eða einhver stjórnarmanna bankans, setur bankaráð menn í þeirra stað á meðan. Framkvæmdastjórn viðskiptabankans er í höndum þriggja bankastjóra, sem bankaráð ræður.

Um stjórn bankans fer að öðru leyti eftir því, sem nánar er ákveðið í V. kafla.

4. gr.

Landsbanki Íslands hefur heimili sitt, aðalskrifstofu og varnarþing í Reykjavík. Auk þess hefur viðskiptabanki Landsbankans útibú þar, sem framkvæmdastjórn og bankaráð ákveður að fengnu samþykki ríkisstjórnarinnar.

II. KAFLI

Seðlabankinn.

5. gr.

Seðlabankinn hefur á hendi útgáfu seðla innan þeirra takmarka, er þarf til að fullnægja gjaldmiðilsþörf í innanlandsviðskiptum.

6. gr.

Tilgangur seðlabankans er:

1. Að stuðla að tryggri skipun á peningamálum landsins, með það fyrir augum, að gull og gullgildir seðlar geti sem fyrst orðið og haldi síðan áfram að vera hinn almenni gjaldeyrir í landinu. Í því skyni ber stjórn bankans einkanlega að gæta þess, að fé bankans sé tryggilega fyrir komið til ávöxtunar, og sé jafnan handbært að eins miklu leyti og krafizt verður af seðlabanka. Svo ber og stjórn bankans að afstýra, eftir því sem unnt er, með kaupum og sölu á erlendum gjaldreyri og verðbréfum, sem skráð eru á erlendum kauphöllum, með viðskiptum við aðrar peningastofnanir í landinu og með tilhögun útlánsstarfseminnar, truflun þeirri á peningamálum og atvinnulífi, sem annars má vænta, að almennar hagsveiflur hafi í för með sér.
2. Að reka bankastarfsemi eftir því, sem nánar er til tekið í lögum þessum.

7. gr.

Innskotsfé það, 2 milljónir króna, er ákveðið var með lögum nr. 50 10. nóv. 1913, að ríkissjóður legði Landsbankanum, skal teljast stofnfé seðlabankans. Auk þess skal ríkisstjórninni heimilt að leggja fram úr ríkissjóði viðbótarstofnfé handa seðlabankanum, allt að 3 milljónum króna. Seðlabankinn skal safna varasjóði samkvæmt 26. gr.

8. gr.

63

Seðlabankinn hefur einkarétt til að gefa út bankaseðla eða annan gjaldmiðil, sem komið geti í stað mótaðra peninga og getur gengið manna á milli í stað banka-seðla.

Ráðherra sá, er með bankamál fer, ákveður, eftir tillögu bankaráðsins, lögum og útlit seðla þeirra, er bankinn gefur út, og gefur út auglýsingu um það efni, eftir því sem þörf er á. Enginn seðill, er bankinn gefur út, má hljóða um minni upphæð en fimm krónur.

Seðlar þeir, er bankinn gefur út, skulu vera gjaldgengir í ríkissjóð og aðra almenna sjóði hér á landi, og vera löglegur gjaldeyrir manna á milli með fullu ákvæðisverði.

Hver, sem býr til eftirmynd seðla þeirra, er bankinn gefur út, eða falsar þá, skal sæta þeirri refsingu, sem 150. gr. almennra hegningarlaga nr. 19 frá 1940 ákveður. Glæpurinn er fullkomnaður undir eins og búið er að eftirmynda eða falsa seðilinn, þó ekki sé búið að láta hann út.

9. gr.

Seðlabankanum er skylt, ef þess er krafizt, að greiða seðla þá, er hann hefur gefið út, handhafa þeirra með ákvæðisverði í löglegri og gjaldgengri gullmynt, enda samsvari upphæð seðlanna heilli tölu gullmynta, en í skiptimynt, ef upphæðin er minni. Bankanum er skylt að kaupa af hverjum er þess æskir, skírt ómyntað gull á 2480 krónur hvert kílógramm, að frádregnum $\frac{1}{2}\%$ í myntgerðarkostnað.

10. gr.

Seðlabankinn gefur út seðla, eftir því sem gjaldmiðilsþörfin krefur, með takmörkunum þeim, sem greinir hér á eftir, gegn því að bankinn

1. eigi gullforða, er nemi $\frac{3}{8}$ af því seðlamagni, sem úti er í hvert skipti. Gullforðinn má þó aldrei fara niður úr 2 milljónum króna.
2. hafi vissa og auðselda eign til tryggingar þeim hluta seðlamagnsins, sem ekki er tryggður með gullforðanum, þannig að 125 krónur komi á móti hverjum 100 krónum í seðlum.

11. gr.

Til gullforða telst:

- a. Lögleg gjaldgeng gullmynt.
 - b. Ómyntað gull og erlend gullmynt, sem nemi minnst 2480 kr. fyrir hvert kílógramm af skíru gulli.
 - c. Innstæða, sem greidd verður þegar heimtað er, í erlendum bönkum, sem stjórn seðlabankans telur fulltrygga og ráðherra samþykkir, að frádregnum sams konar skuldum bankans, þó eigi yfir $\frac{1}{4}$ alls gullforðans.
- Gullforði bankans samkvæmt a- og b-lið skal ávallt vera fyrir hendi í bankanum. Þó má til þess hluta gullforðans telja gull það, sem sannað er um, að sé á leið hingað frá útlöndum, en þó eigi meira en 300000 krónur í einu.

12. gr.

Til eigna þeirra, sem tryggja skal seðlamagn það, er gullforðinn nægir ekki til, teljast:

- a. Auðseld opinber verðbréf eftir gangverði.
- b. Önnur verðbréf, ekki hlutabréf, sem skráð eru á kauphöllum.
- c. Vixlar, hvort heldur þeir skulu greiðast innanlands eða erlendis.
- d. Inn eign í erlendum bönkum, sem fellur til útborgunar innan sex mánaða lengst, að frádregnum sams konar skuldum bankans við erlenda banka.

- 63** e. Skuldabréf, gefin út fyrir lánum gegn handveði í sams konar verðbréfum og
21. júní þeim, sem greinir í a- og b-lið þessarar greinar.

13. gr.

Seðlabankanum skal skylt á hverjum tveggja vikna fresti að gefa ráðherra þeim, er fer með bankamál, skýrslu um seðla í umferð og gullforðann og eign þá, samkvæmt 12. gr. er til tryggingar seðlunum. Skulu skýrslur þessar birtar almenningi jafnóðum.

Beri skýrsla með sér, að meiri seðlar séu á umferð en lögmæt trygging er fyrir, er bankastjórnin skyld að ráða bót á þessu í síðasta lagi innan fjögurra vikna frá því skýrslan er gefin.

14. gr.

Stjórn seðlabankans ber ábyrgð á því, að þeir seðlar, sem í umferð eru, fari aldrei fram úr nauðsynlegum þörfum viðskiptalífsins. Ráðherra sá, er fer með bankamál, getur lagt bann við aukinni útgáfu seðla, ef teljast verður, að hans dómi, umfram nauðsynlegar þarfir viðskiptalífsins.

15. gr.

Seðlabankinn tekur við peningum:

1. Á dálk eða í hlaupareikning, án vaxta eða með vöxtum, eftir ákvörðun stjórnar seðlabankans, svo sem nánar verður ákveðið í reglugerð bankans.
2. Til geymslu.

16. gr.

Seðlabankinn hefur með höndum kaup á erlendum gjaldeyri eða aðrir bankar í umboði hans. Enn fremur sölu gjaldeyris til viðskiptabanka sem stjórn seðlabankans ákveður, svo og til ríkissjóðs. Enn fremur framkvæmd greiðslusamninga við önnur ríki. Þá skal seðlabankinn hafa eftirlit með gjaldeyrisverzluninni samkvæmt því, sem nánar verður ákveðið í reglugerð, sem ráðherra sá, sem fer með gjaldeyrismál, setur.

Stjórn seðlabankans ákveður, að höfðu samráði við ríkisstjórnina, eftir hvaða reglum seðlabankinn kaupir afurðavíxla af viðskiptabönkum sínum. Einnig er henni heimilt, að höfðu samráði við ríkisstjórn, að kveða á um vexti banka og sparisjóði, þ. á m. um hámarksvexti fyrir hverja einstaka tegund inn- og útlána sem og dráttarvexti og aðra þóknun. Einnig að ákveða, að bankar og sparisjóðir skuli eiga innstæður í seðlabankanum og þá hve miklar, enda skal stjórnnum banka og sparisjóði skylt að veita seðlabankanum upplýsingar um starfsemi sína svo sem um innlán og útlán.

Nánari reglur varðandi þessa grein skal setja í reglugerð, þ. á m. um viðurlög, ef fyrir mælum stjórnar bankans er ekki hlýtt.

17. gr.

Seðlabankanum er heimilt:

1. Að kaupa og selja víxla, tékka og ávísanir, sem greiðast eiga innanlands.
2. Að kaupa og selja víxla, tékka og ávísanir, sem greiðast eiga erlendis.
Víxlar þeir, sem greinir í 1. og 2. tölulið, mega ekki vera með lengra gjaldfresti en 6 mánuðum, og má eigi endurnýja þá meira en 6 mánuði samtals.
3. Að kaupa víxla, sem greiðast eiga innanlands, með allt að 12 mánaða gjaldfresti, gegn tryggu handveði eða fasteignarveði.
4. Að kaupa og selja dýra málma.
5. Að veita reikningslán gegn handveði eða fasteignarveði, og séu þau lán uppsegjanleg með 3 mánaða fyrirvara.

6. Að kaupa og selja skuldabréf ríkja, bæjar- og sveitarfélaga og önnur trygg og auðseljanleg verðbréf. Hlutabréf má seðlabankinn ekki kaupa og selja nema í umboði annarra. 63
21. júní
7. Að lána út á verzlunarvörur, sem eigi er hætt á að skemmist á stuttum tíma, og má ekki lána út á þær meira en $\frac{2}{3}$ gangverðs og eigi lengur en í 3 mánuði.

18. gr.

Seðlabankinn má taka lán gegn tryggingu í sjálfs sín eignum. Til þess að setja tryggingu þarf samþykki stjórnar bankans og ráðherra.

19. gr.

Seðlabankinn tekur til geymslu gegn gjaldi dýra málma, verðmæta hluti og verðbréf. Hann getur tekið að sér að annast innheimtu á vöxtum og afborgunum af verðbréfum, á arðmiðum og á útdregnum skuldabréfum. Einnig getur hann tekið verðmæti til geymslu í lokuðum hölfum eða innsiglað.

20. gr.

Seðlabankinn má annast alls konar innheimtur á fjárhæðum fyrir innlenda og erlenda kröfuhafa, bæði héraðs og erlendis.

21. gr.

Seðlabankinn hefur á hendi án endurgjalds öll framkvæmdastörf viðvikjandi skiptimynt þeirri, er ríkisstjórnin gefur út, þar á meðal að halda saman mynt, sem ónothæf er orðin. Bankinn er skyldur til að taka við hvaða upphæð, sem er í löglegri íslenskri skiptimynt. Nú hefur bankinn í sjóði meiri íslenska skiptimynt en framkvæmdastjórn bankans þykir þörf á vegna viðskipta bankans, og er bankanum þá rétt að afhenda ríkisstjórninni það, sem umfram er, gegn greiðslu í öðrum löglegum gjaldeyri.

22. gr.

Stjórn seðlabankans er skylt að gæta þess, að bankinn hafi jafnan, auk þeirra vissu og auðseldu eigna, sem ræðir um í 10. gr. 2. tölulið og 12. gr., hæfilega mikið af sams konar eignum í hlutfalli við þær skuldbindingar bankans, sem gengið verður eftir án fyrirvara. Enn fremur ber bankastjórninni, eftir því sem aukning á slíkum skuldbindingum seðlabankans gefur tilefni til, að leitast við að auka gullforða bankans eða inneignir hans erlendis.

23. gr.

Starfsár seðlabankans er almanaksárið. Ársreikning seðlabankans skal birta í Stjórnartíðindunum, og skal hann saminn svo snemma, að hann verði birtur í síðasta lagi 3 mánuðum eftir árslok. Auk þess skal við hver mánaðarmót birta stutt yfirlit yfir hag bankans. Reikningurinn skal endurskoðaður af 2 bókhaldsfróðum endurskoðendum, sem sameinað Alþingi kys með hlutbundinni kosningu til tveggja ára í senn. Þeir skulu rannsaka reikninginn og bera saman við bækur bankans og heimafé. Þeir skulu að minnsta kosti tvisvar á ári sannreyna, hvort heimafé bankans og eignir séu fyrir hendi. Að öðru leyti ber þeim að hafa eftirlit með reikningsfærslu og bókhaldi bankans og gera tillögur til stjórnar seðlabankans um umbætur í því efni, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugerð. Þóknun handa endurskoðendum skal ákveðin í reglugerð seðlabankans.

Ráðherra úrskurðar reikninga bankans.

24. gr.

Reikninginn skal gera upp svo sem fyrir er mælt í reglugerð seðlabankans. Á reikningnum skal telja skuldir bankans í erlendri mynt og innieignir bankans

63 erlendis, svo og hvers konar verðbréf, með því gangverði, sem skráð er 31. desember. Ef bankinn hefur keypt greind verðbréf lægra verði en því, sem skráð er 31. desember, má telja þau á reikningnum með kaupverðinu.

25. gr.

Af tekjum á árinu greiðist:

1. Allur kostnaður og rekstrarútgjöld; þó má skipta kostnaði við seðlagerð og bankabyggingar niður í allt að 10 ár.
2. Tap, sem lokið er uppgerð á, og tap, sem telja verður orðið, enda þótt ekki sé lokið uppgerð á því.
3. Enn fremur má leggja til hliðar hæfilega fjárhæð fyrir tapi, sem búast má við.

26. gr.

Tekjuafgangur hvers árs rennur í varsjóð. Leggi ríkissjóður fram viðbótarstofnfé samkvæmt 7. grein, skal bankinn greiða ríkissjóði af því fé 6% í ársvexti, þó aldrei meira en helming tekjuafgangsins.

27. gr.

Ef árstekjur bankans hrökkva ekki til að bera tap það, sem um ræðir í 25. gr. 2. og 3. tölulið, ber varsjóður það, sem til vantar.

28. gr.

Seðlabankinn skal eiga fjárhæð, er nemi $\frac{1}{3}$ af varsjóði bankans, í:

1. auðseldum erlendum ríkisskuldabréfum,
2. kröfum á erlenda banka, er verða greiddar innan 6 mánaða, að frádregnum sams konar skuldum bankans.

Komi það fyrir, að bankinn verði að skerða þessa eign, skal hún jafnskjótt og unnt er aukin aftur, svo fullnægi ákvæðum þessarar greinar.

III. KAFLI

Sparisjóðsdeild bankans.

29. gr.

Sparisjóðdeild tekur við peningum sem innláni eða með sparisjóðskjörum.

30. gr.

Sparisjóðsdeild bankans er heimilt:

1. Að kaupa og selja víxla, tékka og ávísanir, sem greiðast eiga innanlands.
2. Að kaupa og selja víxla, tékka og ávísanir, sem greiðast eiga erlendis.
3. Að veita lán gegn ábyrgð bæjar-, sýslu- og sveitarfélaga.
4. Að veita lán gegn veði eða sjálfskuldarábyrgð.
5. Að kaupa og selja skuldabréf ríkja, bæjar- og sveitarfélaga og önnur trygg og auðseljanleg verðbréf. Hlutabréf má sparisjóðsdeildin ekki kaupa eða selja nema í uniboði annarra.
6. Að annast að öðru leyti venjuleg bankastörf.

31. gr.

Sparisjóðsdeild skal eiga að minnsta kosti sem svarar 15% af innlánsfé með sparisjóðskjörum í tryggum og auðseldum verðbréfum, svo sem ríkisskuldabréfum, veðdeildarbréfum eða jarðræktarbréfum og öðrum jafntryggum verðbréfum. Verðbréfaeign þess skal aukin upp í 30% svo fljótt sem bankaráðinu þykir tiltækilegt. Ef vafi þykir leika á, hvaða verðbréf fullnægi ákvæðum þessarar greinar, sker bankaráðið úr.

32. gr.

Sparisjóðsdeildin skal taka þátt í sameiginlegum kostnaði við stjórn, rekstur og húsnæði bankans eftir ákvörðun bankaráðsins. Allur tekjuafgangur rennur í varasjóð deildarinnar, enda ber hann tóþ þau, sem deildin kann að verða fyrir og eigi verða greidd af árstekjum hennar. Um endurskoðun og reikningsskil fer eftir ákvæðum 23.—25. gr.

63

21. júní

33. gr.

Sparisjóðsdeildin með útibúum sínum lýtur öllum ákvæðum hinnar almennu löggjafar um sparisjóði, nema öðruvísi sé ákveðið í þessum lögum.

IV. KAFLI

Veðdeild bankans.

34. gr.

Veðdeild annast útlánsstarfsemi gegn veði í fasteignum á Íslandi, samkvæmt sérstökum lögum og reglugerðum.

V. KAFLI

Stjórn bankans.

35. gr.

Bankaráð Landsbanka Íslands skal skipað 5 mönnum.

Formann bankaráðsins skipar ríkisstjórnin til 5 ára í senn. Hina fjóra kys sameinað Alþingi hlutbundinni kosningu til 4 ára í senn. Formenn bankaráðs má endurskipa og hina fjóra ráðsmennina má endurkjósa. Á sama hátt skal skipa varaformann og kjósa fjóra varamenn, einn fyrir hvern aðalmann, er taki sæti í bankaráðinu í forföllum formanns eða bankaráðsmanna. Ef formaður eða varaformaður fellur frá eða verður óhæfur til starfands áður en starfstími hans er á enda, skipar ríkisstjórnin nýjan varamann. Ef þingkjörinn bankaráðsmaður og varamaður forfallast á sama hátt áður en starfstími hans er á enda, kys Alþingi annan mann í hans stað.

Engan má kjósa í bankaráð nema hann sé lögráða, hafi óflekkað mannorð og sé fjár síns ráðandi. Ef bankaráðsmaður missir þessi skilyrði áður en kjörtími hans er liðinn, hættir hann þegar störfum í ráðinu.

Bankaráðsmenn eða varamenn þeirra skulu vera búsettir í Reykjavík eða svo nálægt Reykjavík, að þeim sé auðvelt að sækja bankaráðsfundi hvenær sem er. Ríkisstjórnin ákveður laun bankaráðsmanna.

Varamaður tekur laun í stað aðalmanns þann tíma, er hann starfar í bankaráðinu.

36. gr.

Bankaráðið gerir tillögu um skipun aðalbankastjóra við seðlabanka Íslands og þriggja manna í stjórn bankans. Bankaráðið ræður og einn bankastjóra við seðlabankann og þrjá bankastjóra í framkvæmdastjórn viðskiptabankans. Skulu þeir ráðnir með 12 mánaða uppsagnarfresti, enda geti þeir sjálfir sagt upp stöðunni með sama fyrirvara. Þó getur bankaráðið vikið bankastjóra frá fyrirvaralaust, gegn því að greiða honum 6 mánaða laun, svo framarlega sem ekki er um slíkt afbrot að ræða af hálfu bankastjóra, sem heimili frávikningu hans án nokkurrar launagreiðslu. Enn fremur getur sá ráðherra, er fer með bankamál, vikið bankastjóra frá. Skal bankaráðið eða ráðherra þá skýra hinum frávikna bankastjóra skriflega frá ástæðum fyrir frávikningunni.

63 Bankastjórar hafa að árslaunum 12000 krónur hver, og auk þess dýrtiðaruppbót, 21. júní sem bankaráðið ákveður.

Bankaráðið getur veitt fráförnum bankastjóra eða ekkju hans eftirlaun af fé bankans. Eftirlaun mega þó aldrei fara fram úr 50% af launum handa bankastjóranum, og 25% af launinum handa ekkju hans, en skulu að öðru leyti ákveðin eftir því, sem ástæður eru fyrir hendi í hvert skipti.

Bankaráðið getur einnig veitt fráförnum aðalbókara og aðalféhirði og ekkjum þeirra eftirlaun af fé bankans eftir sömu reglum.

37. gr.

Formaður bankaráðsins hefur fyrir hönd ráðsins stöðugt eftirlit með starfsemi viðskiptabankans. Hinir bankaráðsmennirnir skulu skiptast á um eftirlit, ásamt formanni.

Bankaráðið heldur reglulega fundi tvisvar í hverjum mánuði, 1. og 15. dag mánaðarins, eða næsta virkan dag, ef 1. eða 15. ber upp á helgidag, en annars svo oft sem formaður þess telur nauðsynlegt eða meiri hluti ráðsins krefst þess, eða framkvæmdastjórnin óskar þess. Til þess að gerð verði gild ályktun, verða eigi færri en 3 bankaráðsmenn að taka þátt í atkvæðagreiðslunni. Þegar jöfn eru atkvæði, sker atkvæði formanns úr. Svo skal og vera, þegar jöfn eru atkvæði, er bankaráð og framkvæmdastjórn gera sameiginlega ályktun, sbr. 39. gr. staflið h. og i.

Bankastjórnarnir eiga rétt á að vera á fundum bankaráðsins og taka þátt í umræðum, nema rætt sé um mál, er snertir bankastjórana sjálfa.

Á hverjum reglulegum fundi skal framkvæmdastjórn leggja fyrir bankaráðið skýrslu um útlán bankans, hve mikið af fé hans sé bundið í hverri atvinnugrein, um verðbréfaeign hans, um innlánsfé í honum og um það, hve mikið af því megi taka út fyrirvaralaust, um slíkar kröfur erlendar, innieignir erlendis, og um annað það, er bankaráðinu þykir nauðsynlegt til þess að geta haft fullkomið eftirlit með starfsemi bankans.

38. gr.

Stjórn seðlabankans hefur á hendi æðstu stjórn hans, eftir nánari fyrirmælum í reglugerð. Hún kemur fram fyrir hönd seðlabankans gagnvart dómstólum, yfirvöldum og þriðja manni, og getur úrskurðað um öll meiri háttar mál, er bankann varðar. Hún ræður aðalféhirði seðlabankans og ákveður hve hátt veð hann skuli setja. Hún ákveður laun starfsmanna bankans, setur reglugerð um eftirlaun þeirra og úrskurðar um þau. Ríkisstjórnin ákveður laun bankastjóra seðlabankans og þóknun annarra stjórnarmanna hans. Eigi er bankastjórum seðlabankans eða öðrum í stjórn hans heimilt að vera í stjórn annarrar peningastofnunar.

Stjórn seðlabankans heldur fundi eftir þörfum. Enn fremur skal halda fund, ef einhver úr stjórninni óskar. Aðalbankastjóri boðar fundi og stjórnar þeim. Afl atkvæða ræður úrslitum á fundum.

39. gr.

Bankaráðinu ber, auk þess sem áður segir:

- a. Að koma fram fyrir hönd viðskiptabankans gagnvart dómstólum, yfirvöldum og þriðja manni.
Ráðið getur úrskurðað um öll mál viðskiptabankans, sem ekki er áskilið ráðherra að úrskurða um.
- b. Að hafa umsjón og eftirlit með eignum bankans og starfsemi hans, svo sem nánar verður ákveðið í reglugerð bankans.
- c. Að ákveða verkaskiptingu á milli bankastjóra viðskiptabankans og setja þeim erindisbréf.

- d. Að skipa stjórnendur útibúa bankans og vikja þeim frá, að fengnum tillögum framkvæmdastjórnar. **63**
- e. Að skipa aðalbókara og aðalféhirði bankans og ákveða laun þeirra, að fengnum tillögum framkvæmdastjórnar, svo og að ákveða, hversu hátt veð aðalféhirðir skuli setja. **21. júní**
- f. Að ákveða laun starfsmanna bankans, setja reglugerð um eftirlaunasjóð handa starfsmönnum bankans og úrskurða um eftirlaun þeirra.
- g. Að ákveða með samþykki framkvæmdastjórnar og að fengnu samþykki ráðherra þess, er fer með bankamál, hvar bankinn skuli hafa útibú.
- h. Að ákveða ásamt framkvæmdastjórninni forvexti og útlánsvexti bankans, séu vextir ekki ákveðnir af stjórn seðlabankans, samkvæmt 16. gr.
- i. Að ákveða ásamt framkvæmdastjórninni, hve mikið af starfsfé bankans megi vera bundið í hverri atvinnugrein á hverjum tíma og ákveða aðrar almennar reglur um starfrækslu bankans.
- j. Að úrskurða um deilur, sem upp kunna að koma milli starfsmanna bankans og bankastjóranna.
- k. Að taka ákvarðanir um eftirgjafir á skuldum án gjaldprotaskipta. Að jafnaði skal Landsbankinn ekki veita neinum skuldunaut eftirgjöf af lánum, nema árangurslaust fjárnám sé á undan gengið, eða samkvæmt opinberum nauðasamningi, þegar við getur átt.
- l. Að ákveða að fengnum tillögum framkvæmdastjórnar, hverjir starfsmenn bankans skuli ásamt bankastjóra geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni, svo og að ákveða, að fengnum tillögum framkvæmdastjórnarinnar, hverjir starfsmenn bankans skuli geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum hans (40. gr.).
- m. Að setja reglugerð um stjórn bankans og starfrækslu, er ráðherra staðfestir.
- n. Að gera ályktun um þau mál, sem framkvæmdastjórnin leggur fyrir bankaráðið.
- Bankaráðið ákveður, hve mikið af starfsfé bankans skuli fengið hverju útibúi til umráða, enda komi samþykki framkvæmdastjórnar til.

40. gr.

Framkvæmdastjórn viðskiptabankans hefur æðstu stjórn allrar daglegrar starfsemi bankans, eftir nánari fyrirmælum reglugerðar bankans og ákvörðun bankaráðs.

Framkvæmdastjórnin ráðstafar fé bankans og stendur fyrir rekstri hans. Henni þer að sjá um, að bankareksturinn sé í öllum greinum samkvæmt þessum lögum og reglugerð bankans.

Framkvæmdastjórnin heldur fundi á hverjum starfsdegi, ef málefni liggja fyrir til úrlausnar.

Tveir bankastjórar skulu undirskrifa svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja víxla, önnur verðbréf eða skriflegar skuldbindingar. Þó er bankaráðinu heimilt (sbr. 39. gr.) að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann í þessum efnum með undirskrift sinni ásamt einum bankastjóra, svo og að veita ákveðnum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum. Í reglugerð má setja ákvæði um tilteknar skuldbindingar, þannig að þær undirriti tveir bankastjórar, og eigi aðrir, svo gilt sé.

41. gr.

Framkvæmdastjórnir bankans ráða alla þá starfsmenn bankans, sem bankaráðinu er eigi falið sérstaklega að ráða, samkvæmt 39. gr., og segir þeim upp. Starfsmenn bankans skulu að jafnaði ráðnir með 3 mánaða uppsagnarfresti.

63

21. júní

Kvittanir bankans eru því aðeins fullgildar, að féhirðir hafi ritað undir þær og að þeim fylgi áritun bókara um, að þær séu athugaðar. Féhirðir má eigi greiða neina fjárhæð úr bankanum, sem samþykki bankastjórnar þarf til, nema með samþykki tveggja bankastjóra, eða eins bankastjóra og starfsmanns, sem umboð hefur samkvæmt 39. gr.

42. gr.

43. gr.

Ekki mega bankastjórar hafa embættisstörf á hendi, ekki reka sjálfir atvinnu og ekki vera í stjórn atvinnufyrirtækja.

Eigi mega bankastjórar né starfsmenn vera skuldskeyttir bankanum, nema veðdeild, hvorki skuldunautar né ábyrgðarmenn annarra.

Bankaráðsmenn megi ekki hafa milligöngu um lántöku annarra í bankanum.

44. gr.

Bankaráð, framkvæmdastjórar og allir starfsmenn bankans eru bundnir þagnarskyldu um allt það, er snertir hagi viðskiptamanna bankans, sem þeir fá vitneskju um vegna starfsemi sinnar við bankann.

45. gr.

Stofna skal eftirlaunasjóð handa starfsmönnum bankans, ekkjum þeirra og ómegð, og skal bankinn leggja fram til stofnunar hans 25000 krónur í eitt skipti fyrir öll. Allir, sem verða fastráðnir starfsmenn í bankanum eftir að lög þessi öðlast gildi, skulu skyldir til að greiða í sjóðinn 3% af árslaunum sínum, og leggur bankinn sjóðnum til jafnháa fjárhæð árlega. Þeir, sem eru fastráðnir starfsmenn bankans, er lögin ganga í gildi, öðlast rétt til styrks úr sjóðnum samkvæmt reglugerð hans, ef þeir greiða gjald þetta frá þeim tíma. Heimilt er bankaráðinu að greiða þeim til viðbótar af fé bankans, svo að þeir njóti eigi minni styrks í heild en tilsvarendi starfsmenn, sem verða fastráðnir í bankanum eftir að lög þessi öðlast gildi.

Bankaráðið ákveður með reglugerð um fyrirkomulag sjóðsins, skilyrði fyrir greiðslum úr honum og annað, sem þar að lýtur.

Þessi grein tekur ekki til bankastjóranna.

VI. KAFLI

Sérréttindi bankans.

46. gr.

Glatist viðtökuskírteini, er bankinn hefur gefið út fyrir handveði eða geymslufé eða fyrir innláni, eða viðskiptabók fyrir sparisjóðsinnlagi eða öðrum innlögum, getur framkvæmdastjórn bankans stefnt til sín handhafa þessa viðtökuskírteinis eða viðskiptabókar með 6 mánaða fyrirvara, og birt stefnuna þrisvar sinnum samfleytt í tíðindum þeim, er flytja skulu stjórnarvaldaauglýsingar hér á landi, og ef enginn hefur sagt til sín áður en fyrirvarinn er liðinn, getur hún greitt þeim manni upphæðina, sem fengið hefur viðtökuskírteinið eða viðskiptabókina, án þess nokkur annar, er viðtökuskírteinið eða viðskiptabókin kann að hafa verið framseld til, geti þar fyrir búið kröfu á hendur bankanum.

47. gr.

Fé ófullráða manna og almannastofnana má setja á vöxtu í bankanum. Landsbankinn með útibúum sínum hefur einn, að því er við verður komið, heimild til að taka við geymslufé (depositum).

48. gr.

63

Fé það, sem lagt hefur verið í bankann, ásamt vöxtum þess, er undanþegið 21. júní kyrrsetning eða löghaldi meðan það stendur þar.

49. gr.

Bankanum er heimilt að áskilja sér hærri vexti en 6% um árið af útlánum gegn fasteignaveði.

50. gr.

Bankinn getur löglega samið svo við skuldunauta sína, að þeir taki upp í veðskuldabréf sín til bankans, ákvæði það, er getur um í tilskipun 18. febrúar 1847, 10. gr., um fé ómyndugra á Íslandi.

51. gr.

Eigi missir bankinn kröfu sína, þótt veðið glatist fyrir óhapp.

52. gr.

Bankinn hefur rétt til að láta starfsmenn sína selja verðbréf og annað, sem hann hefur fengið að handveði, við uppboð á hverjum þeim stað, er þykir til þess fallinn, en aðvara skal hann veðsala um þetta í votta viðurvist með 8 daga fyrirvara. Nú er veðsali ókunnur, eða menn vita ekki um heimili hans, og þá skal bankinn stefna hlutaðeiganda með 14 daga fyrirvara til að leysa veðið, með auglýsingu í þeim tíðindum, sem birta skal í stjórnarvaldaauglýsingar.

53. gr.

Bankinn er undanþeginn öllum opinberum gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnast, þar á meðal til ríkissjóðs, og sveitarsjóðs, eða annarra stofnana.

Bækur bankans, ávísanir, skuldbindingar, sem gefnar eru út af bankanum og nafni hans, svo og skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrétt, arðmiðar af skuldabréfum bankans og framsöl þeirra skulu undanþegin stimpilgjaldi.

54. gr.

Nú er fasteign seld á nauðungaruppboði eða á gjaldþrotaskiptum, og ber þá uppboðshaldara að rannsaka, hvort eignin er veðsett Landsbankanum og geta þess í uppboðsgerðinni. Ef svo reynist, skal bankanum eða útibúi því, er í hlut á, gert viðvart svo tímanlega að hægt sé að mæta eða láta mæta við uppboðið.

VII. KAFLI

Niðurlagsákvæði.

55. gr.

Lög þessi ganga þegar í gildi og falla þá jafnframt úr gildi lagaákvæði, er fara í báða við lög þessi.

Ákvæði til bráðabirgða:

Ákvæði 9. gr. laganna gangi í gildi, þegar Alþingi ákveður. Þangað til getur ráðherra veitt bankanum undanþágu frá ákvæðum c-liðs 11. gr. laganna um, að bankinn skuli draga erlendar skuldir frá innstæðu þeirri, sem telst til gullforða, svo og því ákvæði, að erlendar innstæður megi ekki fara fram úr $\frac{1}{4}$ alls gullforðans.

- 63 Við gildistöku laga þessara fellur niður umboð núverandi bankaráðsmanna.
21. júní Starfstímabil bankaráðsmanna og varamanna, sem kosnir eru af Alþingi í fyrsta sinn eftir samþykkt þessara laga, skal vera til ársloka 1961. Starfstímabil formanns og varaformanns, sem ríkisstjórnin skipar í fyrsta sinn samkv. lögum þessum, er til ársloka 1962. Hið nýkjörna bankaráð skal hlutast til um, að stjórn seðlabankans og framkvæmdastjórn viðskiptabankans verði komið í það horf, sem lög þessi gera ráð fyrir.

Gjört að Bessastöðum, 21. júní 1957.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

64

29. maí

L Ö G

um breyting á lögum nr. 40 16. maí 1955, um Fiskveiðasjóð Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í stað orðanna „200 rúmlesta“ í a-lið 4. gr. laganna komi: 300 rúmlesta.

2. gr.

5. gr. laganna orðist svo:

Fiskveiðasjóður lánar einungis gegn 1. veðrétti. Mega lán nema allt að $\frac{2}{3}$ — tveimur þriðju hlutum — af kostnaðarverði eða virðingarverði nýrra fiskiskipa og $\frac{1}{3}$ — þremur fimmtu hlutum — til nýrra fiskvinnslustöðva og annarra fasteigna útvegsins. Til nýrra fiskiskipa, sem smíðuð eru innanlands, mega lán þó nema allt að $\frac{3}{4}$ — þremur fjórðu hlutum — kostnaðar- eða virðingarverðs. Um lán út á eldri skip en eins árs fer eftir ákvörðun sjóðsstjórnar í hvert skipti. Lengsti lánstími er 20 ár.

Um útborgun lána vegna skipa í smíðum skal ákveðið í reglugerð.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 29. maí 1957.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Lúðvík Jósepsson.